

סוגיות בפילוסופיה של התפיסה

סמינר ייעודי לתלמידי תואר שני (מוסמך)

אוניברסיטת בן-גוריון, תשפ"ג, סמסטר ב' (אביב)

יום ה', 14:15-17:45

<https://moodle.bgu.ac.il/moodle/course/view.php?id=48395>

ד"ר אורי בק, becko@bgu.ac.il

שעות קבלה: יום ה', בין 12:00-13:00, בניין 74 (דילר), חדר 330

1 תאור הקורס

תפיסות חושיות מעמתות אותנו עם העולם במגוון דרכים: בזכותן, עצמים בעולם מרגישים לנו כך או אחרת, בזכותן, אנו מסוגלים לחשוב ולדבר על עצמים בעולם; בזכותן, אנו מסוגלים לדעת מה מצב הדברים בעולם, ומיסודן, הן תוצאה של יחסי גומלין סיבתיים בין עצמים בעולם לבין מערכתנו הפסיכולוגיות. הכיצד תפיסות יכולות להחזיק בכל המאפיינים הללו? מה המאפיינים האלה מלמדים אותנו על טבען של תפיסות?

בקורס זה נחקור את הסוגיה הרחבה הזו באמצעות סדרת שאלות ממוקדות יותר בפילוסופיה של התפיסה. לעיתים קרובות הדיון שלנו יסתמך על תוצאות ותיאוריות ממדעי הקוגניציה, ולפיכך הקורס יעסוק גם במדעים אלה, וביחס שבינם לבין הדיון הפילוסופי. הקורס ישלב מאמרים קלאסיים בתחום עם הספרות העדכנית ביותר.

כקריאת רקע לקורס, מומלץ להיעזר בספרו המצוין של אדם פאוז:

Pautz, A. (2021). Perception. London: Routledge.

הספר נגיש באופן מקוון דרך ספריית האוניברסיטה, כאן:

https://primo.bgu.ac.il/permalink/972BGU_INST/23v028/alma9926814939504361

2 מטרת למידה

בתום קורס זה, את תוכלי

- לקרוא טקסטים סבוכים בזהירות, לחלץ את רעיונותיהם המרכזיים, ולהציג אותם באופן ממצה וקצר.
- להציג, מושגים, תזות וטיעונים מורכבים בעל פה.
- להסביר בכתב משגים, בעיות, עמדות וטיעונים בפילוסופיה ובמדעי המוח.

3 מבנה הקורס

בכל שבוע נלמד נושא חדש. כהכנה לקראת כל נושא/שיעור, עליכם לקרוא את הטקסטים הרשומים להלן (חובה):

3.1 מבוא

3.1.1 הקדמה לתפיסה חושית; או למה להתעניין בתפיסות חושיות?

Harman, G. (1990). The Intrinsic Quality of Experience. *Philosophical Perspectives*, 4, 31-52.

McDowell, J. (2011). *Perception as a Capacity for Knowledge*. Milwaukee, WI: Marquette University Press.

3.1.2 תפיסה מסוג אחר, חלק א – מחשבות והזיות; או האם קווי דמיון בין תפיסות לבין הזיות (מחד) ומחשבות (מאידך) מראים שתפיסה אינה סוג פסיכולוגי?

Clark, A. (2013). Whatever next? Predictive brains, situated agents, and the future of cognitive science. *Behavioral and Brain Sciences*, 36, 181-204.

John McDowell (2010) Tyler Burge on disjunctivism, *Philosophical Explorations*, 13:3, 243-255, DOI: 10.1080/13869795.2010.501905.

3.1.3 תפיסה מסוג אחר, חלק ב – מודעות; או מה תפיסות "לא מודעות" מראות על טבע התפיסה?

Block, N. (1995). On a Confusion about a Function of Consciousness. *Behavioral and Brain Sciences*, 18, 227-287.

Peters M., Kentridge, R., Phillips, I, and Block, N. (2017). Does Unconscious Perception Really Exist? *Neuroscience of Consciousness* 3 (1). <http://www.nyu.edu/gsas/dept/philo/faculty/block/papers/2017.unc.symp.pdf>

Quilty-Dunn, Jake (2019). Unconscious perception and phenomenal coherence. *Analysis* 79 (3):461-469.

3.2 תורות של טבע התפיסה

3.2.1 תפיסה כיצוג, חלק א – מודעות; או אם תפיסות הן יצוגים, למה הם יצוגים מודעים?

Kriegel, U. (2002). PANIC theory and the prospects for a representational theory of phenomenal consciousness. *Philosophical Psychology*, 15(1), 55-64.

Tononi, G. (2008). Consciousness as Integrated Information: A Provisional Manifesto. *Biological Bulletin*, 215 (3), 216–242.

3.2.2 תפיסה כיצוג, חלק ב – משגים; או אם תפיסות הן יצוגים, האם הם יצוגים משגיים?

Heck, R. (2000). Nonconceptual Content and the "Space of Reasons". *Philosophical Review* 109 (4):483-523.

Mandelbaum, E. (2018). Seeing and Conceptualizing: Modularity and the Shallow Contents of Perception. *Philosophy and Phenomenological Research*, 97 (2):267-283.

3.2.3 תפיסה כיצוג, חלק ג – הסתברות; או אם תפיסות הן יצוגים, האם הם יצוגים הסתברותיים?

Munton, J. (2016). Visual Confidences and Direct Perceptual Justification. *Philosophical Topics*, 44(2), 301-326. <https://www-jstor-org.ezproxy.bgu.ac.il/stable/26529414>

Block, N. (2018). If perception is probabilistic, why doesn't it seem probabilistic? *Philosophical Transactions of the Royal Society B* 373. <https://royalsocietypublishing.org/doi/pdf/10.1098/rstb.2017.0341>

3.2.4 תפיסה כיצוג, חלק ד – מקור התכן; או אם תפיסות הן יצוגים, מה קובע מה הן מייצגות?

Pautz, A. (2016). Experiences are Representations: An Empirical Argument. In Nanay (ed.), *Current Controversies in the Philosophy of Perception*. Routledge.

3.2.5 תפיסה כהיכרות עם הפומבי; או האם תפיסות הן יחסים עם העולם?

Logue, H. (2012). Why Naive Realism? *Proceedings of the Aristotelian Society*, 112, 211-237. Retrieved from www.jstor.org/stable/23362625

3.2.6 תפיסה כמצב פנימי; או האם תפיסות הן מצבים פנימיים?

Papineau, D. (2013). Sensory Experience and Representational Properties. *Proceedings of the Aristotelian Society* 114:1-33.

D'Ambrosio, J. (2019). A New Perceptual Adverbialism. *Journal of Philosophy* 116 (8):413-446.

3.2.7 תפיסה כפעילות; או האם תפיסות הן פעילויות?

O'Regan, J. K. and Noë, A. (2001). A sensorimotor account of vision and visual consciousness. *Behavioral and Brain Sciences* 24 (5):883-917.

Miracchi, L. (2017). Perception First. *Journal of Philosophy*, 114. 629-677.

3.3 תפיסה כבסיס לצידוק

3.3.1 תפיסה כבסיס

Pryor, J. (2005). There is immediate justification. In Matthias Steup & Ernest Sosa (eds.), *Contemporary Debates in Epistemology*. Blackwell. pp. 181--202.

Johnston, M. (2006). Better Than Mere Knowledge? The Function of Sensory Awareness. In John Hawthorne & Tamar Gendler (eds.), *Perceptual Experience*. Oxford University Press. pp. 260--290.

Burge, T. (2003). Perceptual entitlement. *Philosophy and Phenomenological Research* 67 (3):503-48.

4 מתודולוגיות הוראה ולמידה

מפגשי הסמינר יוקדשו לדיון. אני מצפה מכולם להשתתף. אני גם מצפה מכולם לקרוא את ספרות החובה הנדרשת לפני השיעור. הציון יתבסס על כתיבת 4 מטלות תגובה, או לחילופין, כתיבת 2 מטלות תגובה ועבודה מחקרית (סמינריונית).

5 הערכה

5.1 מסלול עבודה מחקרית

במהלך הסמסטר עליכם להגיש שתי עבודות תגובה בהתאם להנחיות שבסעיף 5.2. משקל עבודות אלה 30% מהציון הסופי. שאר הציון הסופי יתבסס על עבודה מחקרית בת כ-4500 מילים (לא כולל הערות שוליים וביבליוגרפיה) שתוגש עד תום תקופת הבחינות (14 באוקטובר 2023). בעבודה זו עליכם לדון באחד מהנושאים בהם דנו בכיתה, כאשר בנוסף לפריטים הביבליוגרפיים שנלמדו על אותו נושא, עליכם להיעזר בחמישה מאמרים נוספים שתאתרו בעצמכם. בטרם תחילת הכתיבה עליכם להיפגש איתי בשעות הקבלה ולקבל אישור לנושא ולמאמרים שבחרתם. אתם רשאים בנוסף לפנות אלי למפגש ייעוץ נוסף אחד אחרי תחילת הכתיבה. שימו לב:

- בעבודה יש להקפיד על רישום ביבליוגרפי מלא (גם בגוף וגם בסוף העבודה). להנחיות, ראו <https://in.bgu.ac.il/aranne/Pages/citation.aspx>, שם תמצאו פרטים על מגוון סגנונות רישום ביבליוגרפיים. לא אכפת לי באיזה סגנון תשתמשו, כל עוד תהיו עקביים.
- העבודות צריכות להיות כתובות בעברית. מי שמעדיף להגיש באנגלית רשאי לעשות זאת רק אם קיבל אישור לפחות שבועיים לפני מועד הגשת העבודה הרלוונטית. מבקשי אישור כתיבה באנגלית צריכים להגיש, יחד עם בקשתם המנומקת, לפחות עמוד אחד שכתבו באנגלית בנושא אקדמי כלשהו.
- על העבודות להיות מוקלדות (לא בכתב יד) בגופן דוד 12, עם שוליים של אינץ' אחד מכל הצדדים (זו ברירת המחדל בוורד), וברוח שורות כפול.
- על הכותבים לזהות את עצמם בעזרת מספרי תעודת זהות, שיופיעו בראש הדף הראשון. אין לכלול כל פרטים מזהים אחרים, ובפרט אין לרשום שמות פרטיים או שמות משפחה על העבודות.
- מספר המילים בעבודה (לא כולל הערות שוליים וביבליוגרפיה) צריך להופיע בראש הדף הראשון.
- הגשת העבודות היא דרך אתר הקורס במודל (Moodle).

מי שלוקחים את הקורס כשיעור בחירה ולא כסמינר יגישו, בנוסף לשתי עבודות התגובה בהתאם להנחיות שבסעיף 5.2, עבודה מסכמת לא מחקרית בת כ-2300 מילים בלבד, בה ייעזרו רק במאמרים שנידונו בקורס. על כותבי עבודה מסכמת לא מחקרית להקפיד שעבודתם תהיה על נושאים שונים מאלו שבהם עסקו בעבודות התגובה שלהם.

5.2 מסלול עבודות תגובה

הבוחרים במסלול זה יכתבו 4 עבודות תגובה במהלך הסמסטר. משקל כל עבודה 25% מהציון הסופי. עבודת תגובה היא חיבור בין 700 מילים המציג טיעון מאחד ממאמרי החובה (כאשר הצגת טיעון כוללת גם הבהרת מנחים טכניים רלוונטיים והגנה על הנחות הטיעון) ואת תגובת הכותב אליו. על התגובה להיות מנומקת ובהירה. שימו לב:

- עבודת תגובה חייבת להיות מוגשת לפני שהמאמר שבו היא עוסקת נידון בכיתה.
- בעבודה יש להקפיד על רישום ביבליוגרפי מלא (גם בגוף וגם בסוף העבודה). להנחיות, ראו <https://in.bgu.ac.il/aranne/Pages/citation.aspx>, שם תמצאו פרטים על מגוון סגנונות רישום ביבליוגרפיים. לא אכפת לי באיזה סגנון תשתמשו, כל עוד תהיו עקביים.

- העבודות צריכות להיות כתובות בעברית. מי שמעדיף להגיש באנגלית רשאי לעשות זאת רק אם קיבל אישור לפחות שבועיים לפני מועד הגשת העבודה הרלוונטית. מבקשי אישור כתיבה באנגלית צריכים להגיש, יחד עם בקשתם המנומקת, לפחות עמוד אחד שכתבו באנגלית בנושא אקדמי כלשהו.
- על העבודות להיות מוקלדות (לא בכתב יד) בגופן דוד 12, עם שוליים של אינץ' אחד מכל הצדדים (זו ברירת המחדל בוורד), וברוח שורות כפול.
- על הכותבים לזהות את עצמם בעזרת מספרי תעודת זהות, שיופיעו בראש הדף הראשון. אין לכלול כל פרטים מזהים אחרים, ובפרט אין לרשום שמות פרטיים או שמות משפחה על העבודות.
- מספר המילים בעבודה (לא כולל הערות שוליים וביבליוגרפיה) צריך להופיע בראש הדף הראשון.
- הגשת העבודות היא דרך אתר הקורס במודל (Moodle).

5.3 כללי

- לא ניתן להגיש עבודת תגובה אחרי שהמאמר שבו היא עוסקת נידון בכיתה.
- מדיניות ארכות: אם יש סיבות טובות שמונעות ממך להגיש עבודה מחקרית/עבודה מסכמת במועד, בקש/י ארכה לפחות שבוע מראש. לא יורשו ארכות ברגע האחרון, למעט במקרי חירום מתועדים. הגשות מאוחרות ללא ארכה יתקבלו בניכוי חמש נקודות ציון עבור כל יום איחור.
- קריטריוני מתן ציון לעבודות השונות מפורסמים כרובריקה באתר הקורס.

6 בריאות

אם אינך שבע רצון מהצלחתך בקורס, או אם את/ה מודאג/ת שהשתתפותך בקורס מושפעת מהרגשה לא טובה בגופך או ברוחך, פנה/י אלי בהקדם האפשרי. את/ה רשאי/ת גם לבקש מגורם שלישי שמבין את מצבך לפנות אלי בעבורך. דע/י שאת/ה רשאי/ת בנוסף לפנות ליחידה לשירות פסיכולוגי ולהכוון מקצועי ולימודי, in.bgu.ac.il/Dekanat/Pages/about-pserv.aspx.

אם את/ה שייך לקבוצת אוכלוסיה מיוחדת, סובל/ת מנכות או לקות למידה, או מתמודד עם השלכות שירות מילואים תובעני, ביכולתך לפנות למדור לקידום סטודנטים, <https://in.bgu.ac.il/Dekanat/Pages/promotion.aspx>, ו/או למרכז התמיכה לסובלים מנכויות או לקויי למידה, in.bgu.ac.il/Dekanat/Pages/support_center.aspx.

7 יושר אקדמי

האוניברסיטה ואני מעריכים הוגנות, יושר וכבוד. מעשי פלגיאט פוגעים בערכים אלה ומהווים עבירת מרמה חמורה.

העונש על מעשי פלגיאט מובהר במדריך האוניברסיטה לציטוט ושימוש בידע קודם: "האקדמיה רואה בפלגיאט מעשה של אי יושר אקדמי חמור שאינו מתאים לציפיות לגבי אדם הנושא תואר אקדמי. לפיכך, הפלגיאט נחשב באקדמיה לעבירה חמורה מאין כמוה שזוכה לענישה חמורה בהתאם. לפי התקנון של אוניברסיטת בן גוריון, נקבעו לסטודנטים שיורשעו בעבירה זו עונשים כבדים. דוגמאות לעונשים שהוטלו בעבר: ביטול תואר או תעודה, הרחקה מהאוניברסיטה לתקופה ארוכה, הרחקה לצמיתות."

המדריך המלא, שמסביר מהו פלגיאט וכיצד להימנע ממנו, נמצא בכתובת in.bgu.ac.il/acadsec/DocLib2/plagiarism_heb.pdf.

8 משוב

אני מעודד אותך לתת לי משוב. משוב יכול לשפר את חווית הלמידה שלך ושל חבריך, ולשפר את מיומנויות ההוראה שלי. אם את/ה מעדיף שלא לתת לי משוב באופן אישי, ביכולתך לתת לי משוב אנונימי דרך האתר החיצוני שלי: <https://sites.google.com/view/bgu-anon-feedback/home>

9 קשר עם חבריך לכיתה

כולנו בני אדם, ולפעמים אנחנו לא מגיעים לשיעור בזמן או לא מצליחים להתרכז. כשזה קורה, אנו צריכים עזרה בהשלמת החומר. דרך טובה לעשות זאת הוא להיעזר בחבריכם לכיתה. זה יועיל גם להם – מחקרים מראים שסטודנטים שמסבירים את החומר לחבריהם מצליחים בלימודים יותר מסטודנטים אחרים. לכן, נצלו את ההזדמנות וצרו לקורס קבוצת קשר, למשל בווטסאפ.